

Sygn. akt II Cz 261/13

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Ciechanowicz

Sędziowie: SO Małgorzata Grzesik

SO Sławomir Krajewski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2013 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużnika S. S.

na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)D. P.z dnia 29 października 2012 roku w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 12995/10

z udziałem wierzyciela (...) sp. z o.o. z/s w S.

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2012 roku, w sprawie o sygn. akt IX Co 8562/12

postanawia:

I. **oddalić zażalenie,**

II. **zasądzić od wierzyciela (...) sp. z o.o. w S. na rzecz dłużnika S. S. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie:

I. uwzględnił skargę i zmienił postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)D. P.z dnia 29 października 2012 roku w punkcie 1 w ten sposób, iż kosztami postępowania egzekucyjnego obciążył wierzyciela (...) spółkę z o.o.w S.;

II. zasądził od wierzyciela na rzecz dłużnika kwotę 177 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.

Sąd wskazał, że koszty postępowania egzekucyjnego obecnie uregulowane są przepisami art. 770-771 kpc i art. 774 kpc oraz ustawy z dnia z 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji. Skarżący nie zakwestionował wysokości ustalonych przez komornika sądowego kosztów postępowania egzekucyjnego, domagając się jedynie ustalenia niecelowości wszczęcia niniejszego postępowania egzekucyjnego, a przez to zastosowania dyspozycji przepisu art. 49 ust. 4 ustawy z dnia z 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji. Dalej Sąd podał, że zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych opłata egzekucyjna jest pobierana od dłużnika. Tylko w sytuacji unormowanej przepisem art. 49 ust. 4 ustawy w przypadku niecelowego

wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty egzekucyjne uiszcza wierzyciel na podstawie postanowienia komornika wzywającego wierzyciela do uiszczenia takiej należności.

W tym kontekście Sąd zwrócił uwagę, iż wierzyciel wnioskiem z dnia 15 grudnia 2010 roku wszczął egzekucję świadczeń pieniężnych. Mając na uwadze treść tytułu wykonawczego złożonego przez wierzyciela wraz z wnioskiem z dnia 15 grudnia 2010 roku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz przedłożonego przez dłużnika w dniu 3 września 2012 roku odpisu postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 23 sierpnia 2012 roku o sygn. akt III Nc 2100/10 uchylającego klauzulę wykonalności tytułowi wykonawczemu – będący podstawą wszczęcia egzekucji w sprawie KM 12995/10 – Sąd uznał, iż postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte przez wierzyciela niecelowo w związku z czym koszty takiej egzekucji powinien ponieść wierzyciel na podstawie art. 49 ust. 4 z dnia z 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji.

O kosztach postępowania skargowego, Sąd orzekł w pkt II postanowienia na podstawie art. 770 kpc i zgodnie z ogólną zasadą, wyrażoną w art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc, że koszty ponosi strona przegrywająca. Wobec zasadności skargi sąd zwrócił dłużnikowi poniesione koszty obejmujące opłatę sądową od skargi w kwocie 100 zł, ustaloną na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) wraz kosztami zastępstwa prawnego w postępowaniu skargowym w kwocie 60 zł (na podstawie § 11 ust. 1 pkt 8) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył wierzyciel i zaskarżając postanowienie w całości, wniósł o jego zmianę i obciążenie kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt KM 12995/10 dłużnika S. S. oraz nie obciążanie wierzyciela (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. kosztami postępowania skargowego, w tym kosztami zastępstwa procesowego w tym postępowaniu, zasądzenie kosztów postępowania w postępowaniu zażaleniowym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia co do kosztów procesu.

Skarżący zarzucił Sądowi pierwszej instancji naruszenie art. 49 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 roku poprzez jego niewłaściwą interpretację, co w konsekwencji doprowadziło Sąd Rejonowy Szczecin – P. i Zachód w S. do stwierdzenia, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego z wniosku (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. z udziałem S. S. w oparciu o tytuł wykonawczy, tj. nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym z dnia 10 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt III Nc 2100/10 było niecelowe.

Zdaniem wierzyciela postępowanie egzekucyjne uznać należy niecelowo wszczęte, jeżeli w chwili złożenia wniosku egzekucyjnego czynności podejmowane przez komornika nie mogą doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym, zaś wierzyciel jeszcze przed złożeniem wniosku egzekucyjnego mógł się o tym dowiedzieć i nie składać wniosku egzekucyjnego. Powyższe znajduje potwierdzenie w doktrynie prawa. Wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie i przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego w dniu 15 grudnia 2010 roku. Do tego wniosku wierzyciel dołączył tytuł wykonawczy, tj. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 10 maja 2010 roku zaopatrzony w klauzulę wykonalności. W tym dniu, tj. w dniu 15 grudnia 2010 wierzyciel nie mógł w żaden sposób przypuszczać, że postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu upominawczym z dnia 10 maja 2010 roku zostanie uchylone w czasie ponad 2 lat od jej nadania. Dlatego też nie można w żaden sposób stwierdzić, iż wszczęcie egzekucji w sprawie było niecelowe.

W dalszej części załączy zwrócił uwagę, iż postanowieniem z dnia 29 października 2012 roku Komornik Sądowy ustalił, iż koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 12995/10 wynoszą 1585,68 zł. Z uzasadnienia przedmiotowego postanowienia wynika, iż przedmiotowe koszty powstały na skutek czynności wykonywanych przez komornika w dniu 28 sierpnia 2012 roku. Kwota pieniężna wyegzekwowana przez w/w komornika w postępowaniu egzekucyjnym KM 12995/10 wpłynęła na rachunek bankowy pełnomocnika

wierzyciela w dniu 31 sierpnia 2012 roku. W tym dniu, tj. w dniu 31 sierpnia 2012 roku wierzyciel nie miał prawa wiedzieć o postanowieniu Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie o uchyleniu przez ten sąd postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu upominawczym z dnia 10 maja 2010 roku, albowiem zostało ono doręczone pełnomocnikowi wierzyciela w tym samym dniu. Przedłożenie przez dłużnika w dniu 3 września 2012 roku do akt postępowania egzekucyjnego postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie o uchyleniu przez ten sąd postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu upominawczym z dnia 10 maja 2010 roku nie mogło wywołać żadnego skutku prawnego, albowiem wyegzekwowana kwota została przelana na rachunek bankowy wierzyciela w dniu 31 sierpnia 2012 roku. Wskazał także, że na skutek działania dłużnika postanowienie o uchyleniu postanowienia o nadaniu klauzul wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 10 maja 2010 roku zostało przedłożone do sprawy egzekucyjnej KM 12995/10 dopiero w dniu 3 września 2012 roku. Gdyby dłużnik uczynił to wcześniej, tj. przed przelaniem środków pieniężnych pełnomocnikowi wierzyciela, komornik musiałby się zwrócić do wierzyciela celem zajęcia stanowiska, a ten mógłby złożyć wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, co uniemożliwiłoby wydanie przez komornika postanowienia o ustaleniu kosztów końcowych przeprowadzonej egzekucji.

W odpowiedzi na zażalenie wierzyciela dłużnik wniósł o jego oddalenie w całości i zasądzenie na rzecz dłużnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Odnosząc się do treści zażalenia dłużnik podkreślił, że niezwłocznie po otrzymaniu odpisu postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie, wydanego na posiedzeniu niejawnym, o uchyleniu postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 10 maja 2010 roku, sygn. III Nc 2100/10, poinformował o powyższym fakcie Komornika. Co więcej dłużnik oraz jego pełnomocnik poinformowali o złożonej skardze na czynność referendarza sądowego samego Komornika w trakcie czynności terenowych przeprowadzonych w miejscu zamieszkania dłużnika w dniu 28 sierpnia 2012 roku. Wskazał nadto, iż czynności, które wygenerowały koszty zaskarżone m.in. niniejszą skargą dokonane zostały przez aplikanta komorniczego M. K., który nie legitymował się stosownym upoważnieniem, o którym mowa w art. 30 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Nie było zatem możliwe złożenie do akt postępowania egzekucyjnego rzeczonego postanowienia wcześniej, ani też o poinformowanie o powyższym wierzyciela. Dalej podał, że wierzyciel składając pozew w dniu 1 kwietnia 2010 roku, a także wniosek egzekucyjny w dniu 12 grudnia 2010 roku, dysponował informacją o nieaktualnym adresie zamieszkania dłużnika w związku z otrzymaną korespondencją mailową z 1 kwietnia 2010 roku. Wierzyciel nie poinformował jednak o powyższym fakcie organu egzekucyjnego, ani Sądu, mimo, iż miał sposobność to uczynić przed nadaniem klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty. Na marginesie wspomniał, że kwota roszczenia wynikająca z nakazu zapłaty została uznana bezspornie i uregulowana przez ubezpieczyciela dłużnika - (...) SA, w związku z czym już samo postępowanie sądowe było wszczęte niecelowo. Zdaniem dłużnika taki sposób postępowania wierzyciela powoduje, iż musi on liczyć się z konsekwencjami niedochowania należytej staranności, a dalej możliwością wzruszenia tytułu wykonawczego przez dłużnika.

Odnosząc się do treści samej skargi dłużnika z dnia 06 listopada 2012 roku w dalszym ciągu podtrzymał, że wadliwy sposób prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez Komornika Sądowego spowodował wygenerowanie szeregu kosztów, którymi niesłusznie obciążony został dłużnik. Czynności te to m.in. wydawanie orzeczeń, które każdorazowo doręczane były stronom postępowania (koszty korespondencji), następnie uchylane przez Sąd z uwagi na brak umocowania dla aplikanta komorniczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadnym i jako takie podlegało oddaleniu.

W szczególności Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy zachodzą podstawy do obciążenia wierzyciela opłatą egzekucyjną, w trybie art. 49 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji.

Przepis ten głosi, że w przypadku niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty, o których mowa w ust. 1 i 2, uiszcza wierzyciel. W celu ich pobrania komornik wydaje postanowienie, w którym wzywa wierzyciela do uiszczenia należności z tego tytułu w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności.

W zakresie wykładni tej normy prawnej Sąd Okręgowy w pełni podziela zapatrywania prawne wyrażone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 8 marca 2013 roku (III CZP 109/12), gdzie wskazano między innymi, że unormowanie to ma charakter wyjątkowy i należy go interpretować zawężająco. Chodzi tu o sytuację, kiedy już w chwili wszczęcia postępowania egzekucyjnego czynności komornika nie mogły doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym, zaś wierzyciel jeszcze przed złożeniem wniosku egzekucyjnego mógł się o tym dowiedzieć. Istotnym jest, że ocena owej "niecelowości" w każdym przypadku jest dokonywana na chwilę zainicjowania postępowania egzekucyjnego.

Sąd Najwyższy wskazał, że nie można co do zasady wykluczyć zaistnienia takiej niecelowości w związku z utratą mocy stanowiącego tytuł wykonawczy nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Ta ostatnia okoliczność nie jest jednakże sama przez się przesadzająca o niecelowości wszczęcia egzekucji. Konieczna jest tutaj w każdym konkretnym przypadku analiza rzeczywistych okoliczności, które doprowadziły do upadku mocy nakazu zapłaty. Ciężar ich wykazania spoczywa na dłużniku. Istotnym jest tu na przykład czy wierzyciel wszczął egzekucję nie wiedząc o przyczynach, które doprowadziły do późniejszej utraty mocy przez nakaz zapłaty, na przykład obiektywnej przeszkodzie (chorobie, nieobecności w miejscu zamieszkania), która uniemożliwiła pozwanemu wniesienie w terminie sprzeciwu, albo wadliwości w doręczeniu nakazu pozwanemu.

Mając na uwadze powyższe reguły wykładni prawa zaakcentować należy, że w rozpoznawanej sprawie dłużnik podnosił, że już w chwili wniesienia pozwu powód miał świadomość, a w każdym razie mógł z łatwością się dowiedzieć, że adres pozwanego wskazany w pozwie, jest nieaktualnym. Na potwierdzenie powyższego przedłożona została kopia korespondencji mailowej, w żaden sposób nie zakwestionowanej przez wierzyciela. z której wynika, że w dniu 1 kwietnia 2010 roku pełnomocnik powoda został poinformowany, że wskazany w pozwie adres pozwanego (S., ul. (...)) jest nieaktualny i adresem co najmniej do korespondencji jest S., ul. (...).

Brak poinformowania Sądu rozpoznającego powództwo o tej ostatniej okoliczności doprowadził do bezzasadnego uznania skuteczności doręczenia pozwanemu nakazu zapłaty z dnia 10 maja 2010 roku na ten pierwszy adres i dalej nadania mu klauzuli wykonalności.

Ponieważ wiedza o tych okolicznościach była dostępna wierzycielowi od kwietnia 2010 roku, należało przyjąć, że wszczęcie przezeń egzekucji - na podstawie wniosku z dnia 15 grudnia 2010 roku, już w tym momencie było niecelowym. Niczego nie zmienia tu okoliczność, że uchylenie orzeczenia o nadaniu przedmiotowemu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności nastąpiło dopiero postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2012 roku, wskutek wniesienia przez pozwanego sprzeciwu i utraty w tej drodze mocy przez przedmiotowy nakaz zapłaty i że wyegzekwowanie objętych nim należności nastąpiło w dniu 28 sierpnia 2012 roku.

Reasumując, na podstawie art. 385 kpc, w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc orzeczono jak w sentencji.

(...)

- (...)

(...)

(...)